

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT (PSY117)

Pavla Kopřivová
427157, Psychologie

Vyučující: Mgr. Jan Širůček, Ph.D.

Datum odevzdání: 1. 5. 2015

Fakulta sociálních studií MU, 2014/2015

Úvod

Vybrala jsem si článek *Soulmates Aren't As Happy As Realistic Couples; Why Perspective Matters* zveřejněný 27. července 2014 Samanthou Olson v internetovém plátku *Medical Daily*. Článek vychází ze studie *Framing love: When it hurts to think we were made for each other*, která byla publikována v zářijovém výtisku *Journal of Experimental Social Study* v roce 2014. Autory studie jsou Spike W. S. Lee a Norbert Schwartz.

Shrnutí studie - metody a výsledky

Studie zkoumala vliv přístupu respondentů ke vztahu na jejich spokojenost v něm. Autoři vytvořili dva koncepty lásky: jako cesty, ve které jsou překážky a jako “splynutí duší”, které jsou si souzeny. Studie se skládala ze tří výzkumů. V prvním byly koncepty formulovány v příslovích a předloženy respondentům formou vědomostního testu. Respondenti byli náhodně rozděleni do dvou skupin, z nichž každá dostala test s jedním z konceptů. Kvízy měly fungovat jako priming. Hypotézou bylo, že priming ovlivní následné hodnocení spokojenosti ve vztahu. Dále byla každá ze dvou skupin opět rozdělena na dvě a ty dostaly za úkol vybavit si dva konflikty nebo oslavy prožité ve vztahu. Poté respondenti zhodnotili na škále 1 -11 svou spokojenost se vztahem. Ve zbylých dvou výzkumech byly koncepty znázorněny vizuálně. Výzkumníci tím testovali hypotézu, zda zafunguje i neverbální priming. Výsledky hypotézu podpořily.

Mezi těmi, kdo si vybavovali konflikty, byli ve vztahu spokojenější ti, kteří dostali priming cesty (to můžeme vidět na sloupcovém diagramu). Respondenti, kteří si vybavovali oslavy byli podobně spokojeni, ať dostali ten či onen priming. Z toho autoři vyvozují, že vnímání vztahu jako cesty pomáhá přijímat konflikty snadněji a vede k spokojenějším vztahům.

Ukazatele a zobrazení použité ve studii

Protože autoři prováděli srovnávání více skupin, použili analýzu sdílených rozptylů ANOVA. Rozdíly průměrů mezi skupinami tedy ukazují F testy. Velikost efektu je vždy udávána Cohenovým d a pravděpodobnost nulové hypotézy P . Uvádějí také hodnoty plánovaných rozdílů (planned contrast) u jednotlivých měření, pomocí nichž mohou ukázat mezi kterými skupinami konkrétně jaké rozdíly byly.

Ve výzkumné zprávě jsou čtyři grafy. Jeden uvádí demografické údaje o respondentech. Druhý je sloupcový diagram ukazující rozdíly spokojenosti ve vztahu skupin “cesta” vs “splynutí duší” a konflikty vs. oslavy. Na něm je dobře viditelné hlavní sdělení studie, že vnímání vztahu jako cesty se pojilo s vyšší spokojeností i po vybavení si konfliktů. Také jsou v něm zaznačeny intervaly

spolehlivosti, díky nimž můžeme vidět, že v konfliktech byl rozdíl statisticky významný na rozdíl od oslav. Článek mluví hlavně o informacích viditelných v tomto diagramu. Kdyby zmiňoval i dílčí zjištění výzkumu, byl by sice přesnější a podrobnější, ale čtenářsky méně atraktivní. V tomto případě mi neuvedení dalších údajů připadá pro účel popularizačního článku v pořádku. Třetí a čtvrtý graf ukazují průměry skupin v hodnocení spokojenosti se vztahem a vnímání konfliktů.

Popis popularizačního článku

Článek správně uvádí, že hlavním významem výzkumu bylo ukázat význam našeho vnímání vztahu a závěr studie, že přístup ke vztahu jako k cestě vede k větší spokojenosti. Velmi chybně však popisuje metody měření, což vede k nepřesnostem a dezinterpretacím. Například respondenti neurčovali, jak se v článku píše, jaký ze dvou přístupů ke vztahu zastávají, ale přístupy jim byly prezentovány na základě náhodného výběru a tak, aby si nebyli vědomi jejich souvislosti s dalšími testy. Netestovalo se tu jejich přesvědčení, ale vliv primingu na jejich další usuzování. Také vybavování konfliktů nebo oslav jim bylo zadáno a to v přesném počtu, nemohli si tedy vybavovat jednoho více než druhého. Sdělení v článku, že lidé, kteří vnímali vztah jako cestu, si vybavovali méně konfliktů, není pravdivé, nedává smysl a mohlo by ve čtenáři budit dojem, že konfliktů je ve vztahu méně, pokud ho vnímáme jako cestu. Výzkum nezkoumá množství konfliktů ale přístup k nim. Také se tu zevšeobecňuje a dramatizuje, jak je pro většinu popularizačních článků asi typické. Například věty typu: 'Spřízněné duše ve vztazích selhávají' nebo: 'Změna přístupu k lásce může vztah zničit nebo naopak udělat oba šťastnými.' Tady autorka článku v podstatě prohlašuje věci, které výzkum přímo nezkoumal a tyto závěry z něj neplynuly. Kromě toho článek nijak nereflektuje potenciální nedostatky studie (ani ve studii samotné nejsou moc reflektovány).

Závěr

V tomto článku došlo k posunu původních informací především kvůli špatnému popisu metod zkoumání. Samotná myšlenková východiska studie byla celkem správně popsána. Chyby v metodách zkoumání mě zarazily a vzbudily ve mně dojem, že autorka článku studii moc pečlivě nečetla. Negativum takových chyb pro čtenáře je především to, že se některé informace rozcházejí s původní studií a tak může čtenář nabýt přesvědčení, která nebudou postavena na faktech.

Použité zdroje

Lee, S. & Schwartz, N. (2014). *Framing love: When it hurts to think we were made for each other*. Staženo 24. 4. 2015 z

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022103114000493?np=y>

Olson, S. (2014). *Soulmates Aren't As Happy As Realistic Couples; Why Perspective Matters*.
Staženo 24. 4. 2014 z

<http://www.medicaldaily.com/soulmates-arent-happy-realistic-couples-why-perspective-matters-295174>

Osobně se domnívám, že autorka toho mediálního sdělení prostě nedokázala článek plně porozumět, a proto si spíše do textu promítla svá vlastní očekávání... přijatelné, 10b.